

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Roma Sancta sive Benedicti XIII. Pontificis Maximi &
Eminentissimorum & Reverendissimorum S. R. E.
Cardinalium Viva Virtutum Imago Æri & literis in
perennaturam Virtutum memoriam incisa**

Conlin, Johann Rudolph

Augustæ Vindelicorum, Anno MDCCXXVI

VD18 10209328

No. LXIII. Jvlivs Alberonvs Placentinus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72633](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72633)

No. LXIII.

JULIUS ALBERONVS PLACENTINUS.

Ulius S. Adriani Cardinalis Alberonus Placentinus natus est An. 1664. die 30. Martii. Parentes nactus erat honestissimos; sed qui diurno labore viverent. Hortum coluisse constat. Credo, ut Julius Abdalonymi instar esset, qui ad Regalem Purpuram ab areolis evocaretur. Enimverò Julius ab incunabulis statim prodidit, quantus denique Vir in publicum Orbis theatrum progressurus esset. Tam vivida vis memoriæ, & ea perspicacia ingenii in puero erat, ut coætaneos suos multis post se parasangis relinqueret. Apud Canonicos Regulares S. Pauli (quos etiam Barnabitas indigitamus, eò quòd Divi Barnabæ cultui unicè mancipati sint) literas humaniores edocebatur; & statim historias tam probè callebat, ut nihil ex omni retro antiquitate esset, quod ejus perspicaciam ingenii superfugeret. Hinc ille futuræ sapientiæ fundamina jaciebat, & Historiâ duce, præterita probè dignoscebat, præsentia ordinabat, & futura introspiciebat. Postea sublimiorum scientiarum curriculum ita percurrebat, ut summum futurum, omnes augurarentur. Inde Sacris Ordinibus initiabatur, beneficio in principe Urbis Ecclesiæ obtento. Statim postea Barnius Pontificis apud Ravennates Prolegatus, eum ad suas aedes traduxerat, optimum & fidelissimum œconomum (eo enim munere fungebatur) expertus. Postquam Barnius ad Archiepiscopatum Placentinum promotum se vidit, Julium Alberonum in patriam urbem unâ secum attraxit; & cum ejus Viri solertissimam indolem perspectam haberet, Barnium quemdam ex agnatis ejus curæ comittebat, ut in optimis Civilis Regiminis artibus probè informaretur, quas summus ille rerum magister, ex intimis politiæ visceribus, ad amussim callebat. Exinde Julius cum Episcopo Castri S. Dominici ex Comitibus Ronconverriis, quem Dux Parmensis ad Vendomii castra ablegarat, eò unâ se conferebat. Cum Gallicam linguam eleganter loqueretur, & eruditionem non vulgarem exhiberet; adhæc in dictis & factis insignis sapientia promicaret, facilè se Vendomio Gallorum Herculi probabat; ita ut aularum negotiis unicè factum, à se neutiquam dimittendum decerneret. Enimverò Gallicus ille Achilles hunc veluti Patroclum suum tanto amore prosequeretur, ut non alio quàm CHARI ABBATIS sui nomine tam doctum caput compellaret. Et ex iis initiis grande hoc Sapientiæ domicilium ad summum denique gloriæ apicem exsurrexerat. Nam Dux Parmensis Franciscus Farnesius, probè animadvertens, summum gratiæ locum ab hoc subdito suo in Gallorum castris teneri, non modò Comitis titulum & prærogativam meritissimo Viro liberaliter indulisit, verùm suarum etiam apud Vendomium Procuratorem rerum esse voluit; quam ille provinciam tam gnaviter obibat, ut Principi suo ad amussim satisfaceret. Vendomio ad Belgicam militiam translato, ejus lateri perpetuò adhærebat. Nec etiam in Hispaniam digressum destituebat, sed filium à fortuna inchoatum strenuè prosequeretur, & quam sibi ad gloriam consequendam Sors viam aperiebat, in remotissimâ etiam Regione quærebat. Parisiis tamen, antequam in Hispaniam iret, paulisper moratus, non modò ad Regiæ manus, Vendomio aditum sternente, deosculandas admittebatur; verùm etiam annuâ pensione, Regis munificentia, condonatum se vidit. In Hispaniâ homo licet Italus,

Zz

in

in omnem tamen partem mirâ solertiâ versatilis, in Hispanorum mores unâ & amores faciliè inigrabat. Solemne illi erat, solidas noctibus dies maritare, & tempora somni arctiora quàm noctis erant. Plerumque per diem naturalem octodecim integras horas laboribus consecrabat, solas sex reliquas horulas ad quietem sibi aut somnum capiendum vir indefatigabilis seposuerat. Ingenium ei ubivis præsens erat, nec quicquam contingere visum, quod ille non diu antea admirabili sagaciâ prospexerit. Virili gravitate cum polleat, nihil tamen humanitate illius, quâ nec infimum quemquam ex plebe præteritum volebat, ad demulcendos hominum animos concinnius visum. Regnorum arcana & grandia quævis consilia tam alto silentio, & dissimulatione contegere nunquam non visus est, ut nihil minus, quàm quæ vel maximè agebat, prudentissimus Princeps, agere crederetur. Corpore parvus, animo tamen, quò solò vinci nunquam potuit, maximus est. Ipsi Oculi (quos cordis fenestras indigitamus) amoenè scintillantes satis eloquuntur, quanta in animo Sapiencia hospitetur. His tot naturæ & ingenii dotibus ornatus, quid mirum, si in Philippi V. Regis Hispaniarum gratiam non tam irrepsit, quàm arcana quadam virtutis vi potenter semet insinuavit. Nec ante beneficium obtinebat, quàm maximum dedisset; Nam Arragonia & Valentia in Regis obsequio, ejus viri solertia conservatæ dicuntur: certè per utrumque regnum sagacissimus Dynasta dies noctesque circumcursabat, & summâ illâ, quâ ad stuporem audientium pollet, facundiâ, nutantes animos ad Philippi V. partes propius inflectebat. Post Vendomii mortem, quæ contigit An. 1712. die 10. Junii, Lutetiam Parisiorum ibat, Galliarum Regem probè edocturus, quis rerum status per Hispaniam esset. Quotus in acie miles, in aula Dynasta pro Rege staret. Quantum Philippus V. Gallicis subsidiis juvandus esset, ut bis nutans in regio capite corona solidaretur. Auditus est cum summa attentione à Regum Sapiientissimo, qui ex ejus vultu & ore, quo oracula promere visus, penitus defixus hærebat. Remissus est regis mandatis luculenter instructus. Immò Dux Parmensis eum suum in Regiâ Aulâ ministrum denominaverat, quo quidem publico charactere insignitus, tunc primò omnium prodiit. Statim res contigit, quæ felicitatis telam, tam feliciter ejus Sapientiæ. Viri inchoatam, penitus abolveret; nam Mariâ Ludovicâ Gabriellâ Sabaudâ Anno 1714. die 14. Februarii è vivis sublatâ, Philippo V. nova Sponsa quærebatur, Hispanorum magnitudinì par futura. Et Julius Alberonus in causâ fuisse perhibetur, ut Elisabètha Parmensis Eduardi III. Parmæ & Placentiæ Principis, & Dorotheæ Sophiæ Palatinæ filia, ad regium Hispaniæ culmen evocaretur. Protinus non successivis intervallis & veluti per gradus ad summa quæque pervenit; sed altissimum gloriæ verticem priùs tenuit, quàm scandere visus sit. Nec Hispani proceres, utut authoritatis retinentissimi, homini extero invidere visi, in quo tot eximia decora, quot simul omnia rarè admodum in eodem subiecto concurrunt, reperiebantur. Primò quidem Mallacæ Episcopatus, cujus redditus ad septuaginta aureorum millia faciliè ascendunt, Philippi V. regis favoribus ei conferebatur. Statim exinde Hispalensem Archiepiscopatum, qui secundum à Toletanâ Ecclesiâ locum obtinet, Rex eidem attribuit; cujus tamen Confirmatio à Sede Pontificiâ suspendebatur, eò quòd Sacrorum Canonum placita obstare viderentur, ne à Malaccensi Episcopatu recentissimè obtento, uno veluti saltu ad Archiepiscopalem sedem transiliretur. Rex tamen apud sedem Apostolicam pro impetrandâ confirmatione ardentissimè instabat, faciliè obtenturus, nisi repens rerum mutatio exorta, eos veluti in cunis conatus intervertisset. Interim in Hispaniâ Julius Ministrissimum agebat: Rex ejus oracula venerabatur, integra Hispania, quem Rex unicè diligebat, vix non adorabat,

rabat, exteri etiam principes primæ admisionis Ministrum, summopere exco-
lebant. Sola Purpura restare videbatur, quâ summa Viri Merita condecora-
rentur; nam Julio Alberono ad clavum in Hispaniæ Regno sedente, contigere
non pauca, unde Sancta Mater Ecclesia gauderet. Primò Philippus Hispaniæ
Rex Catholicus, pro eò, quò se teneri declaraverat, Ecclesiæ jura tuendi sin-
gulari studio, disertè mandaverat, ut vetitum jam dudum Hispanæ Nationi cum
Romanâ Curiâ commercium (ex eo videlicet tempore, quo Carolum III. Hispa-
niæ regem Sacra Sedes agnoverat) prorsus in integrum restitueretur. Secun-
dò ut Pontificius in illis regnis Nuntius, ejusque Tribunal, Ministri, & Offi-
ciales quilibet ad prærogativas, honores, facultates, ac jurisdictiones omnes,
quibus antea frui ac potiri consueverant, plenè redintegrarentur. Tertiò ut
omnija tam ad Ecclesiam, quàm Apostolicam sedem pertinentia, prorsus in eum
statum reponerentur, quò fuissent, quando Carolus II, regali in solio sedebat;
quæ postrema declaratio multum faciebat, ad multas Ecclesiasticæ jurisdic-
tionis, ac Apostolicæ Authoritatis Offensas cumulatè reparandas. Demum Phi-
lippus V. multas bellicas naves in Turcas armaverat, quæ reliquis junctæ, in to-
tius Christianitatis emolumentum longè maximum Mari Mediterraneo immit-
tebantur. Hæc tot tantæque beneficia Sanctissimus Pater magna ex
parte in acceptis referebat Julio Alberono Hispaniæ Ministrissimo. Hinc eum
in Consistorio Secretò habito Anno 1717. die 12. Julii, Cardinalem à se nuncu-
pandum ducebat. Causas luculenter propalabat; Nam facta prædictorum be-
neficiorum commemoratione ita subinferebat. *Hæc omnia pertractata, acta, gesta,
ac tandem ad eum, quem audistis, felicem exitum perducta, & stabilita fuerunt emixto potissi-
mum studio dilecti Filii Julii Alberonis, cujus scilicet unius operâ præfatus Philippus Rex in e-
jusmodi negotiis usus fuit. Accedit ad ipsius Alberoni commendationem: quod idem hic est, qui
memorati Regis Philippi jussu sedulo curavit, ut anno præterito plurimum bellicarum navium. ac
triremium æmen minutissimum adornaretur, quod ab eodem Rege rogatu nostro in auxilium
Christianæ Classis adversus Turcas transmissum fuit; nec sanè imparem adhibuit curam, ut etiam
hoc anno à prædicto Rege in eundem finem mitteretur aliud validius sexdecim bellicarum na-
vium subsidiurn, quod omnibus necessariis optimè instructum è portu Gadicensi jam solvisse nu-
perrimè accepimus. Equum propterea existimamus præferri, ut nostram erga Regem, qui
Nobis & Ecclesiæ satisfacere non erubuit, paternam charitatem luculento aliquo testimonio com-
probemus, Virum hunc ei gratum, simulque de Apostolica Sede, ac de publicâ causâ præmissis
nonnibus benè meritum Fratemitatum vestrarum numero adscribere: ut alacrius ad alia, &
quidem majora in posterum peragenda, quæ Christianæ Reipublicæ, & Catholice Ecclesiæ leta
esse possint, & utilia tam Rex ipse, quam idem ejus Minister Alberonus amplissimo hoc Pontifi-
ciæ largitatis munere vehementius inflammentur.* Hæc de Julio Alberono Sanctissimus
Pater. Sed quæ rerum humanarum vicissitudo est, subito exorta tempestas tam
Serenum Cælum tristibus nubilis involvebat; & die 5. Julii tantus Princeps
inter rara variantis fortunæ exempla numerandus integro Regno, cui tam uti-
lem operam navasse videbatur, excedere jussus. Mox nova tempestas è Capito-
lio in Magnanimum Virum, & invidorum artibus, prout in litis progressu appa-
rebat, circumventum, detonabat. Nam Sevestæ Tiguliorum (festri di Lepante
vocant) à Januensis, requirente Pontifice, apposita custodiâ, suis in ædi-
bus servabatur; sed ne hospitalitatis jura infringere videretur, laxatâ custodiâ,
Senatus Januensis liberum dimitti curaverat. Hic enim verò tam acerbè à for-
tunâ vapulans, stabat tamen adversus Calamitates inconcussus Princeps, nun-
quam visus magis mirandus, quàm cum fortunæ insultantis ictus imperterritito
animo exciperet. Certè ceu ea calamitas ad se non pertineret, vultu semper
imperterritito, & explicato frontis honore conspiciebatur, ita ut penè in stu-
porem raperentur, qui Virum calamitosum, sed simul de præteritâ suâ vitâ ni-
hil

hil remittentem, in seras usque noctes laboriosum, inter amicos ridentem, suaviter cum omnibus conversantem, & veluti imaginariam (ut ita dicam) etiam in illo rerum statu Rempublicam gerentem conspiciebant. Cum causa, quæ tantum Virum afflixit, invidiosè per totum Orbem traducta fuerit, neque hic à me reticenda, ita tamen, ut simul tuear, videtur. Reus agebatur, quòd sexdecim bellicæ naves anno 1717. adversus Turcas destinatæ, in anchoris nunquam solutis hæssissent; immò quòd ipsius etiam consilio bellum adversus Cæsarem, cui tunc vel maximè cum Turcis res in Hungaria erat, ab Hispania decretum fuerit. Ea omnia Julius in oculis totius Europæ luculenter refutaverat, suarum etiam prototypon literarum, ad Regem datarum, exhibendo, quibus bellum in eo rerum articulo, quo tunc deprehensa Christianitatis salus hærebat, ceu minùs decorum futurum apertè dissuaserat. Culpa itaque in alios (quoscunque demum) malignorum consiliorum suggestores recidebat. Postquam Clemens XI. Pontifex integerrimus, & justitiæ laude florentissimus, è vivis excessisset, Sacri Collegii Senatores unanimi calculo censuerant, Julium Alberonum, cujus indemnata memoriam venerabantur, dignissimum videri, qui ad Sacrum Conclave pro novo Pontifice eligendo advocaretur. Advolabat ille contrà, ac invidi opinabantur, innocentiam suam plenissimè fretus. Integra Roma, advenientis Famam commota, ad portam effundebatur; & Virum humanissimum intueri, & in ejus amores effundi, unam contingere visa. Tunc quidem Palatium in Campo Martio incolebat, ipse adversus Fortunæ injurias Mars alter futurus. Enimverò pleno statim sydere sol iste Romanis micabat. Largissimas eleemosynas in pauperes dispensando, eorum beneficentissimus parens audiebat. Triginta Romanas puellas, dote liberaliter attributa, honesto nuptui collocaverat. Ingentem auri vim profundeabat, ut complures, ob æs alienum contractum carceri mancipatos, pretio soluto, eximeret. Talem denique se omnibus exhibebat, ut prorsus alium, quam quem malevolorum artes depinxerant, oculatissima Roma intelligeret. Ergo ab Innocentio XIII, ipsam videlicet Innocentiam tanto Virtutis Alumno suffragante, facile solvebatur quem vita sua integerrimè peracta, jam dudum absolvisset. Ex ejus manibus purpureum Galerum, suo impostum Verticem, recepit; tunc demum verè Julius dicendus, utpote qui tot Pompejos, seu suæ invidiosæ gloriæ magnificè detriumphavit. Non desuere, qui Maximum hunc Cardinalem Julium Alberonum, decantatissimo Purpurato Julio Mazarino, eorum comparatione Virorum non inconcinne instituta conferrent. Nam utrique idem Julii nomen obtigerat. Uterque Politicorum artibus circumventus, è summo apice, quem ancillante fortunam attigerat, momentò citius precipitabatur. Julius Hispaniam, Mazarinus Galliam expulsus est. Mazarinus improspere fortunam detriumphatam rediit: Julius Alberonus penè in procinctu, ut redeat, stare videtur, de utroque hi versus exstant.

Purpura num tulerit, mihi dic plus Julio honoris,
 Julius attulerit plusne decoris ei?
 Julius excelfo Mazarini nomine gaudet,
 Aut fieri aut factis quis neget esse parem?